

Kommunal- og moderniseringsdepartementet
Postboks 8112 Dep
0032 OSLO

Vår dato
07.04.2014

Deres dato
18.12.2013

Vår saksbehandler
Anders Holt, mobil 47 90 19 19

Referanse
PVS-2014-008
Referanse
13/3114

Høringssvar - endring i personopplysningsforskriften - overføring av personopplysninger til tredjeland

Telenor Norge AS ("Telenor") viser til høringsbrevet fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet, og epost fra Kristina Nettet Kjerstad 26.03.2014, som bekrefter utsatt høringsfrist med en uke, frem til 08.04.2014. Telenor kommenterer i det følgende departementets forslag til endring av personopplysningsforskriften angående søknad om inngåelse av EUs standardavtale for overføring av personopplysninger ("Model Clause-avtale"), med databehandlere på utsiden av EUs godkjente tredjeland til Datatilsynet.

Innledning

Telenor ser positivt på at det forsøkes innført en forenkling av dagens ordning. Samtidig kan ikke Telenor se den helt store gevinsten ved den foreslåtte nye ordningen, ettersom arbeidsbesparelsen vil være helt minimal for de behandlingsansvarlige. Vi ser dog at besparelsen kan være stor for Datatilsynet. Behandlingsansvarlig vinner imidlertid noe tid ved å slippe å vente på Datatilsynets behandling av søknaden.

I det følgende kommenterer Telenor dette litt utvidet, samtidig som vi peker på noen andre presumptivt relevante momenter.

Lite arbeidsbesparende for behandlingsansvarlige

Forslaget til endring vil være lite arbeidsbesparende for behandlingsansvarlige som har behov for å inngå Model Clause-avtaler.

Bedriftene vil som tidligere måtte etablere Model Clause-avtaler, med to vedlegg, eventuelle fullmakter, andre typer DPA, hvis nødvendig, og etter denne foreslåtte endringen også sende inn en melding (antas per brev) til Datatilsynet. I nåværende ordning gjør den behandlingsansvarlige akkurat det samme, men sender i stedet for melding, et søknadsbrev og vedlegger Model Clause-avtalen med vedlegg.

Det er ingen arbeidsbesparelse i å erstatte ett dokument med et annet. Den eneste reelle forskjellen for behandlingsansvarlige er at denne slipper å vente 6-8 uker på Datatilsynets godkjenning av søknaden.

Denne endringen vil derfor – ser det ut til - være mest arbeidsbesparende for Datatilsynet.

Telenor mener derfor at det mest arbeidsbesparende for de behandlingsansvarlige ville være å endre praksis fra at man sender inn søknad, til at man hverken sender inn søknad eller behøver å melde den enkelte behandlingen til Datatilsynet. Det er slik det praktiseres i store deler av EU: Bruker man forhåndsgodkjent Model Clause-avtale, behøver man hverken å melde eller å søke om eksport.

Primært bør derfor både praksisen med den gamle søknadsplikten avsluttes, og denne foreslåtte meldeplikten bør endres til at behandlingsansvarlige ikke behøver å melde inn denne type behandling overhodet. Den behandlingsansvarlige må selvfølgelig, slik det gjøres i dag, føre oversikt over denne type behandling, slik at Datatilsynet kan gjennomføre sin eventuelle kontroll.

Sekundært bør i det minste behandlingsansvarlige som har avtale med Datatilsynet om personvernombud (og derfor ikke melder sine andre typer behandlinger i dag – med noen unntak) ikke ha meldeplikt i dette henseende heller.

For det tredje; Telenor er opptatt av at særlig vedleggene vil kunne inneholde konfidensielle opplysninger, som av sikkerhetsgrunner ikke bør spres overhode. Dersom departementet finner at fordelene ved en slik meldeplikt likevel oppveier ulempene for de behandlingsansvarlige, bør det vurderes å innta en generell bestemmelse/praksis som tilsier at vedleggene ikke skal oversendes Datatilsynet ved slik melding.

Så vidt vites vil Telenors primære syn også være mer fremtidsrettet, med tanke på den nye forordningen som EU etter hvert får etablerert.

Personvernkonvensjonen og søknadsplikt

Telenor stiller spørsmål ved om dagens praksis med søknadsplikt etter personopplysningsloven § 29 og § 30 er i overensstemmelse med Norges forpliktelser etter Europarådets konvensjon 28. januar 1981 nr. 108 artikkel 12 andre punkt, i hvert fall for de stater som har ratifisert konvensjonen. I så fall tilsier det at dagens praksis om forhåndsgodkjenning uansett må opphøre helt eller delvis.

Hverken direktivet eller Kommisjonen krever en slik ordning

Telenor bemerker at hverken dagens direktiv eller Kommisjonens beslutning fra 2010 krever en slik søknadsordning som praktiseres i dag, eller som er foreslått innført ved denne nye ordningen med meldeplikt.

Overføringer skal ikke stanses av Datatilsynet

I høringsnotatets argumentasjon for meldeplikt i annet avsnitt under pkt. 5 anføres det at «Uten meldeplikt blir det vanskelig for Datatilsynet å identifisere overføringer som skal stanses i medhold av eventuelle kommisjonsbeslutninger om utilstrekkelig beskyttelsesnivå». Telenor

bemerket at slike overføringer ikke skal stanses. Er EU Model Clause-avtalen brukt korrekt, er overføringen legitim og skal ikke hindres, uansett hvor dårlig personvernsikkerhet det er i landet til importøren. Så vidt Telenor kan forstå, erkjenner departementet dette selv i pkt. 3, første avsnitt i høringsnotatet.

Dette synes *i sterk grad* å svekke argumentasjonen om meldepliktenes nødvendighet.

Eksport via Safe Harbor-avtalen enklere enn eksport via EUs Model Clause-avtale

I parentes bemerket, synes det noe underlig at også denne eventuelle nye ordningen bidrar til at det i praksis vil være enklere å eksportere til «hele verden» via en reell databehandler i USA. Slik eksport reguleres opp med én god databehandleravtale med effektiv sikkerhetsregulering. Deretter eksporteres dataene videre med hjemmel i Onward Transfer Principle. Ved bruk av EUs Model Clause-avtale vil det å eksportere fra en EØS-databehandler måtte reguleres opp med DPA, deretter fullmakt og søknad / melding til Datatilsynet, for så å eksportere videre til «resten av verden». Sistnevnte løsning fremstår dermed som betydelig mer tungvint. Er det EUs og norske myndigheters intenderte mening?

En slik forskjellsordning mellom overføring til USA og overføring til andre tredjeland vil kunne bidra til konkurransevridning til fordel for amerikanske leverandører, og bidrar til å svekke sikkerheten, ettersom det blir flere dokumenter å følge opp via denne overføringsordningen, enn en overføring med hjemmel i Safe Harbor-avtalen.

Avslutning

Primært bør personopplysningsforskriften endres til at man overhodet ikke behøver å melde denne type behandling til Datatilsynet. Sekundært bør den endres slik at behandlingsansvarlige med personvernombud ikke behøver å melde slike avtaler til Datatilsynet.

Ved eventuelt videre henvendelser angående dette bes det om at undertegnede kontaktes på telefon 47 90 19 19, eller per brev til Telenor Norge AS v/Personvernombud Anders Holt, sone J6E, PB 800, 1331 Fornebu.

Med vennlig hilsen

Anders Holt
Personvernombud for Telenor i Norge